

83ste vergadering

Dinsdag 15 juni 2004

Aanvang 14.00 uur

Voorzitter: Weisglas

Tegenwoordig zijn 127 leden, te weten:

Aasted Madsen-van Stiphout, Adelmund, Algra, Aptroot, Arib, Van As, Atsma, Azough, Bakker, Balemans, Van Beek, Blok, Blom, Van Bochove, Boelhouwer, Bos, Brinkel, Bruls, Buijs, Van de Camp, Cornielje, Çörüz, Crone, Van Dam, Depla, Dezentjé Hamming, Van Dijk, Van Dijken, Dijksma, Dijsselbloem, Dittrich, Douma, Dubbelboer, Duivesteyn, Duyvendak, Eerdmans, Van Egerschot, Eski, Eurlings, Ferrier, Van Fessem, Geluk, Van Gent, Gerkens, Giskes, Griffith, De Haan, Van Haersma Buma, Halsema, Van der Ham, Hamer, Haverkamp, Heemskerk, Van Heemst, Hermans, Hessels, Van Heteren, Van Hijum, Hirsi Ali, Ten Hoopen, Huizinga-Heringa, Jager, Joldersma, Kant, Karimi, Koenders, Koomen, Koopmans, Kraneveldt, De Krom, Kruijssen, Lambrechts, Lazrak, Leerdam, Van Lith, Luchtenveld, Marijnissen, Mastwijk, Van Miltenburg, Nawijn, De Nerée tot Babberich, Van Nieuwenhoven, Noormanden Uyl, Omtzigt, Oplaat, Ormel, De Pater-van der Meer, Rambocus, Rijpstra, Rouvoet, Samsom, Schippers, Schreijer-Pierik, Slob, Smeets, Smilde, Smits, Snijder-Hazelhoff, Spies, Van der Staaij, Sterk, Straub, Szabó, Tichelaar, Tjon-A-Ten, Tonkens, Varela, Veenendaal, Van Velzen, Vendrik, Verbeet, Verburg, Verdaas, Vergeer, Vietsch, Visser, Van der Vlies, Vos, Jan de Vries, Klaas de Vries, Van Vroonhoven-Kok, Waalkens, Weekers, Weisglas, Van Winsen, De Wit en Wolfsen,

en de heer Donner, minister van Justitie, mevrouw Dekker, minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, de heer De Geus, minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, en mevrouw Van Gennip, staatssecretaris van Economische Zaken.

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden:

Timmermans, Fierens, Kalsbeek, Eijsink, Wilders, Van Aartsen en Kortenhorst, wegens verblijf buitenslands;

Örgü, wegens verblijf buitenslands, de gehele week;

Timmer, Albayrak, Van Oerle-van der Horst, Mosterd en Verhagen, wegens bezigheden elders;

Stuurman, wegens ziekte.

Ik deel voorts mede dat een bericht van afwezigheid in verband met ziekte is binnengekomen van de minister van Financiën. Zijn afwezigheid heeft gevolgen voor het vragenuur. Ik had vragen van het lid Crone aan de minister van Financiën over het Stabiliteitspact goedgekeurd, maar die kunnen vandaag dus niet gesteld worden. De vragen van mevrouw Kant over de voorspelde koopkrachtdaling worden straks alleen aan de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid gesteld.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

Aan de orde is het **mondelijke vragenuur**, overeenkomstig artikel 136 van het Reglement van orde.

Vragen van het lid Van Haersma Buma aan de minister van Justitie over **drugskoeriers die de 100%-controles omzeilen door drugs naar Nederland te smokkelen met een tussenstop op een Schengenluchthaven waar geen controles zijn**.

De heer **Van Haersma Buma** (CDA): Voorzitter. Ik dank de minister van Justitie voor zijn aanwezigheid. Ik had eigenlijk gehoopt dat de staatssecretaris van Financiën ook aanwezig zou zijn omdat mijn vragen voor een groot deel de douane betreffen. Ik kan mijn vragen ook wel aan de minister van Justitie stellen ervan uitgaande dat hij deze namens het kabinet beantwoordt.

De **voorzitter**: Ik onderbreek u even om aan te geven dat het mijn verantwoordelijkheid is dat alleen de minister van Justitie aanwezig is. Als u iemand daarop wilt aanspreken, dan moet u mij daarop aanspreken.

De heer **Van Haersma Buma** (CDA): Ik zal het kabinet en de minister daar dan niet op aanspreken.

De aanpak van de drugssmokkel op Schiphol is al meermalen in de Kamer besproken, onder meer op 7 april jl. Wij hebben ons toen gerealiseerd dat een sluitende aanpak heel moeilijk is. Het bericht van vorige week donderdag in de Telegraaf was voor mijn fractie echter toch reden om de minister nadere vragen te stellen. De controle op Schiphol is weliswaar goed, maar

Van Haersma Buma

andere Schengenluchthavens schijnen zo lek te zijn dat de bolletjes en de koffers met cocaïne gewoon via de andere Europese Nederland binnenkomen. Nederland spant zich maximaal in om de drugs tegen te houden, maar wat gebeurt er vervolgens in de rest van Europa? De smokkel lijkt van Schiphol naar Parijs of Frankfurt te zijn verschoven, waarna drugs met het vliegtuig of met de auto doorgevoerd worden naar Nederland. Aangezien Nederland in het verleden bekend stond om de export van en de handel in drugs, moet de regering naar mijn mening overgaan tot export van de succesvolle aanpak op het drugs-terrein.

In dit verband stel ik de volgende vragen. Herkent de minister het beeld dat in het artikel in de Telegraaf wordt geschetst, namelijk dat drugs nu wellicht meer dan ooit via andere luchthavens Europa binnenkomen en op die manier naar Nederland worden gebracht? Heeft hij dit punt besproken met zijn collega's? Zet hij het punt assertief op de agenda vanuit het standpunt dat als Nederland zijn verantwoordelijkheid neemt, andere Europese landen dat ook moeten doen? Is de minister bereid om bilateraal of in Europees verband te komen tot afspraken? Als rechtstreekse verbindingen van het Caribisch gebied naar Frankrijk of van Zuid-Amerika naar Spanje vol zitten met cocaïne, dan moeten de betrokken Europese landen daar toch wat aan doen? Ik meen dat ik deze minister mag aanspreken op het aan de orde stellen van dit onderwerp bij zijn collega's.

Is het mogelijk om in Europees verband afspraken te maken met de bronlanden, bijvoorbeeld om scanners te plaatsen? Wellicht kunnen niet alleen op Curaçao voor de vluchten naar Nederland maar ook in Carácas voor de vluchten naar Parijs en in Colombia voor de vluchten naar Spanje scanners worden geplaatst. Is het mogelijk om de zwarte lijst die Nederland wil opstellen, op Europees niveau in te voeren?

□

Minister **Donner**: Voorzitter. De vraag was of ik de situatie herken die wordt beschreven in het artikel in De Telegraaf. Ik constateer dat het artikel gaat over een hypothetische situatie

en dat er geen concrete gegevens in worden vermeld. Derhalve moet de vraag zijn of het hypothetisch zo is. Er speelde verwarring over de Europese Unie en het Schengengebied. Het gaat mij primair om het Schengengebied, want daar vindt de controle aan de buitengrenzen plaats. In alle gevallen, zeker als er geen sprake is van overstappen, vindt controle plaats op de eindbestemming. Bij een tussenstop of een transfer vindt de controle ook plaats op de eindbestemming, dus hier in Nederland. De overgeladen ruimbagage wordt apart gelabeld, dus die is als zodanig herkenbaar. In de ruimen op Schiphol vindt controle plaats met drugshonden, met name van de witgelabelde koffers. Dat is anders dan een 100%-controle, maar de controle vindt dus normaal plaats. Het beeld dat er minder wordt gecontroleerd op andere vluchten, is in die zin niet juist.

Het probleem dat de heer Van Haersma Buma heeft geschetst en waarover zijn andere vragen gaan, is een heel ander probleem. Hij heeft gevraagd in hoeverre het verkeer zich richt op andere bestemmingen binnen Europa. Zoals ik de Kamer heb medegedeeld, heb ik mijn Europese collega's in kennis gesteld van de genomen maatregelen. Ik heb ze onlangs opnieuw een brief geschreven over de bevindingen, waarin een uitnodiging besloten lag om erover te spreken. Die bespreking, die op het niveau lag van de permanente vertegenwoordigers en de deskundigen, heeft in Brussel plaatsgevonden en had primair het karakter van een voorlichting van Nederlandse zijde over de getroffen maatregelen. Daarnaast hebben wij op Schiphol zowel Engelse als Duitse delegaties ontvangen om te laten zien hoe het daar werkt. De lijn van het met meer landen bespreken van het probleem, wordt binnen twee weken voortgezet in Nederland. Op een door Nederland georganiseerde conferentie wordt met de zeven betrokken landen verder gepraat over samenwerking op dit gebied.

De douanesamenwerking met de Fransen is geïntensiveerd. Op 10 juni heeft het laatste overleg op hoog niveau plaatsgevonden. De zwarte lijst wordt uitgewisseld met de Fransen. Met de heer Schily, die vorige week in Nederland was, is besproken dat de zwarte lijst ook met Duitsland wordt uitgewisseld. Daarnaast heeft het Verenigd

Koninkrijk laten weten geïnteresseerd te zijn in de lijst. In andere landen wordt niet noodzakelijkerwijs met een zwarte lijst gewerkt. In gevallen waar strafrechtelijk wordt opgetreden is daarvoor ook geen noodzaak, omdat de desbetreffende personen in het Schengeninformatiesysteem kunnen worden gesignaleerd aan de buitengrenzen. Naarmate wij in Nederland weer tot gewone vervolging overgaan, zal dat de methode zijn om het te doen. Ik kan dus niet zonder meer zeggen dat er een Europese zwarte lijst komt; wat dat betreft is er een verschil. Wel wisselen wij nu al met de Fransen op basis van wederkerigheid gegevens uit over wie wordt aangetroffen in vliegtuigen en wie wordt betrapt. Nederland probeert de problematiek dus op verschillende manieren aan te pakken. Ik heb nooit het idee gehad dat 100%-controle betekende dat daarmee de kous af was en wij op onze lauweren konden gaan rusten. Er blijft een voortdurende stroom, en in dat licht zal er verder over de controles in de landen van herkomst moeten worden gesproken. Geleidelijk worden de controles uitgebreid, ook bij de indirecte vluchten; hierover wordt met andere landen gesproken. Die andere landen kunnen echter niet per definitie op dezelfde manier controleren als wij.

De heer **Van Haersma Buma** (CDA): Ik ben verheugd dat er met andere landen wordt gesproken over de aanpak van de drugssmokkel op de manier waarop Nederland dat doet. Die zwarte lijst blijft iets bilateraal. Waarom kan dat niet op Europees niveau worden geregeld? In het vorige debat heb ik gevraagd om de paspoorten in te nemen van bolletjesslikkers en andere drugs-smokkelaars die naar Schiphol komen. Kan ook dit punt worden besproken met die andere landen? Europa is één gebied en wij moeten niet proberen de grenzen op allerlei verschillende manieren dicht te krijgen.

Minister **Donner**: Voordat wij dit met andere landen bespreken, moeten wij het eerst zelf hebben geregeld. Het innemen van paspoorten is onderwerp van discussie met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, dat verantwoordelijk is voor de uitvoering van de Paspoortwet.

Donner

Ik stel met enige vreugde vast dat het openbaar ministerie op de Nederlandse Antillen het probleem heeft opgelost door bij bolletjesslikkers af te zien van vervolging in ruil voor het paspoort. Daaraan wordt waarschijnlijk de voorwaarde verbonden dat er geen nieuw paspoort mag worden aangevraagd. Op die manier wordt daar op creatieve wijze meegewerkt om het drugsverkeer te voorkomen. Dit punt is zeker van belang voor de toekomst.

Vragen van het lid Kant aan de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over de voor- spelde koopkrachtdaling voor volgend jaar en de uitspraken van minister De Geus hoe dit te compenseren voor lagere inkomens.

Mevrouw **Kant** (SP): Vorig jaar gingen de laagste inkomens, de ouderen met de laagste inkomens, chronisch zieken en gehandicapten er het meest op achteruit; met dank aan dit kabinet. De eerste cijfers over de koopkracht voor volgend jaar wijzen erop dat weer juist de groep die het minst kan missen, het meest moet inleveren. Het kabinet is nu plannen aan het maken voor volgend jaar, dus is het nu het moment om hier iets aan te doen. Het is onacceptabel dat deze groep er nu opnieuw op achteruit zou gaan. Helaas vindt de minister dit niet, zo heb ik al begrepen. Ik heb hem horen zeggen: koopkrachtbehoud wordt voor niemand gegarandeerd. Dus zelfs niet voor de laagste inkomens en zelfs niet voor de chronisch zieken, gehandicapten en ouderen met de laagste inkomen die het vorig jaar al zo hard te verduren hebben gehad. De minister heeft ook gezegd: wat wij zullen doen, is zo in de belastingen en premies sleutelen dat het beeld evenwichtiger wordt dan het nu is; dan zullen wij die negatieve effecten voor de zwakste groepen zoveel mogelijk voorkomen. Over die uitspraak heb ik de volgende vragen.

Hoeveel is "zoveel mogelijk"? Wie zijn "wij"? Is dat het kabinet: heeft de minister met deze uitspraak namens het kabinet gesproken? Wat bedoelt de minister met "evenwichtiger" maken? Bedoelt hij dat iedereen

er in procenten evenveel op achteruitgaat? Of bedoelt hij \pm ik blijf daarop hopen \pm dat wie het minst kan missen, er het minst op achteruitgaat, en dat wie wat meer kan missen, wat meer moet inleveren?

Als deze minister geen garantie voor koopkrachtbehoud wil geven, wil hij dan wel op zijn minst de garantie geven dat uitkeringsgerechtigden en mensen met een klein aanvullend pensioen er niet meer op achteruit zullen gaan dan mensen met hogere inkomens?

Minister **De Geus**: Voorzitter. Ik moet de heer Zalm verontschuldigen, omdat hij hier wegens ziekte niet aanwezig kan zijn. Inderdaad waren wij hier samen uitgenodigd. Wij hadden hier ook graag samen hetzelfde verhaal verteld. Ik zal dat nu alleen doen. Ik spreek namens het kabinet. Wat dat betreft, hebben wij de zaken goed doorgesproken.

Ik citeer twee zinnen uit het Regeerakkoord. De eerste is: koopkrachtbehoud zal de komende jaren vanwege de lage economische groei, de oplopende pensioenpremies en de sterk oplopende kosten van de gezondheidszorg niet mogelijk zijn. Samengevat: koopkrachtbehoud zal niet mogelijk zijn. De tweede zin is: vanzelfsprekend wordt er gestreefd naar een eerlijke verdeling van lasten.

De kMEV, die verleden week beschikbaar kwam, laat een koopkrachtbeeld zien waarbij ook mensen met wat lagere inkomens negatievere effecten ondervinden dan mensen met midden- of hogere inkomens. Dat is omgekeerd aan het beeld van de vorige jaren. Toen hadden de mensen met de lagere inkomens relatief wat minder pijn. Dat beeld lijkt zich nu te keren. Ik heb aangegeven dat dit niet is conform de opvatting van het kabinet over "evenwichtig".

Mevrouw Kant vraagt vervolgens: hoeveel is dat? Daarover kan ik nu echter nog geen concrete cijfers geven. Dat gebeurt bij de begroting. Het gaat hierbij natuurlijk wel om de principia.

Hieraan voeg ik nog het volgende toe. "Evenwichtig" duidt inderdaad, zoals mevrouw Kant vermoedt, niet op het nominale, maar op het procentuele aspect. Als wij spreken over een zekere koopkrachtdaling

van 1%, is dat voor mensen met een ton aan inkomen, € 1000 en voor mensen met € 10.000 aan inkomen, € 100. Voor rijke mensen is dat dus tien keer zoveel. Ook in de belasting-sfeer betalen de mensen met de hogere inkomens de helft van hun inkomen aan belasting en de mensen met lagere inkomens ongeveer 10% tot 15%. Deze evenwichtigheid zit dus al in het systeem. Wij streven ernaar om het evenwicht zo vorm te geven dat het procentueel ongeveer gelijk oploopt. Daarbij kijken wij in het bijzonder naar de effecten die optreden voor de zwakste groepen. Verleden jaar hebben wij dat ook gedaan, wat geleid heeft tot een extra pakket van maatregelen.

Het vorige jaar hebben wij ook het volgende afgesproken in verband met een extra pakket aan maatregelen dat met name via de bijzondere bijstand ter beschikking is gesteld voor het jaar 2004. Bij de begroting voor 2005 zullen wij overwegen of het noodzakelijk is om dat pakket ook voor een volgend jaar ter beschikking te stellen. Daarmee geven wij uitvoering aan de motie-Weekers.

Mevrouw **Kant** (SP): Voorzitter. Het is teleurstellend dat deze minister niet garandeert dat de mensen die het verleden jaar al zo zwaar te verduren hebben gehad, volgend jaar ontzien worden. Ik doel op de specifieke groepen, waarnaar de minister zegt te willen gaan kijken. Dat zijn de chronisch zieken, de gehandicapten en de ouderen met een laag inkomen. Nogmaals, dat is teleurstellend na alle debatten die wij hierover gevoerd hebben. Er kan echt niets meer af van het inkomen van deze mensen. Het kost hun al heel veel moeite om het hoofd boven water te houden.

De minister zegt toe dat hij zal streven naar evenwichtige koopkrachteffecten voor alle inkomens. Hiermee geeft hij echter al toe dat ook lagere inkomens erop moeten rekenen dat zij er het volgende jaar op achteruit gaan. Mijn vraag blijft dus toch \pm oké, het is procentueel \pm waarom niet de mensen die het beter kunnen missen meer te laten inleveren ten behoeve van degenen die het niet kunnen missen? Waarom wil de minister dus niet een stapje verder gaan?

Ook zegt de minister, ernaar te streven dat iedereen er gelijkmatig op achteruitgaat. Kan hij deze toezegging iets harder maken? Kan